

(p/38)

ANY XXX.—BATALLADA 1564

BARCELONA

6 DE MAIG DE 1899

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

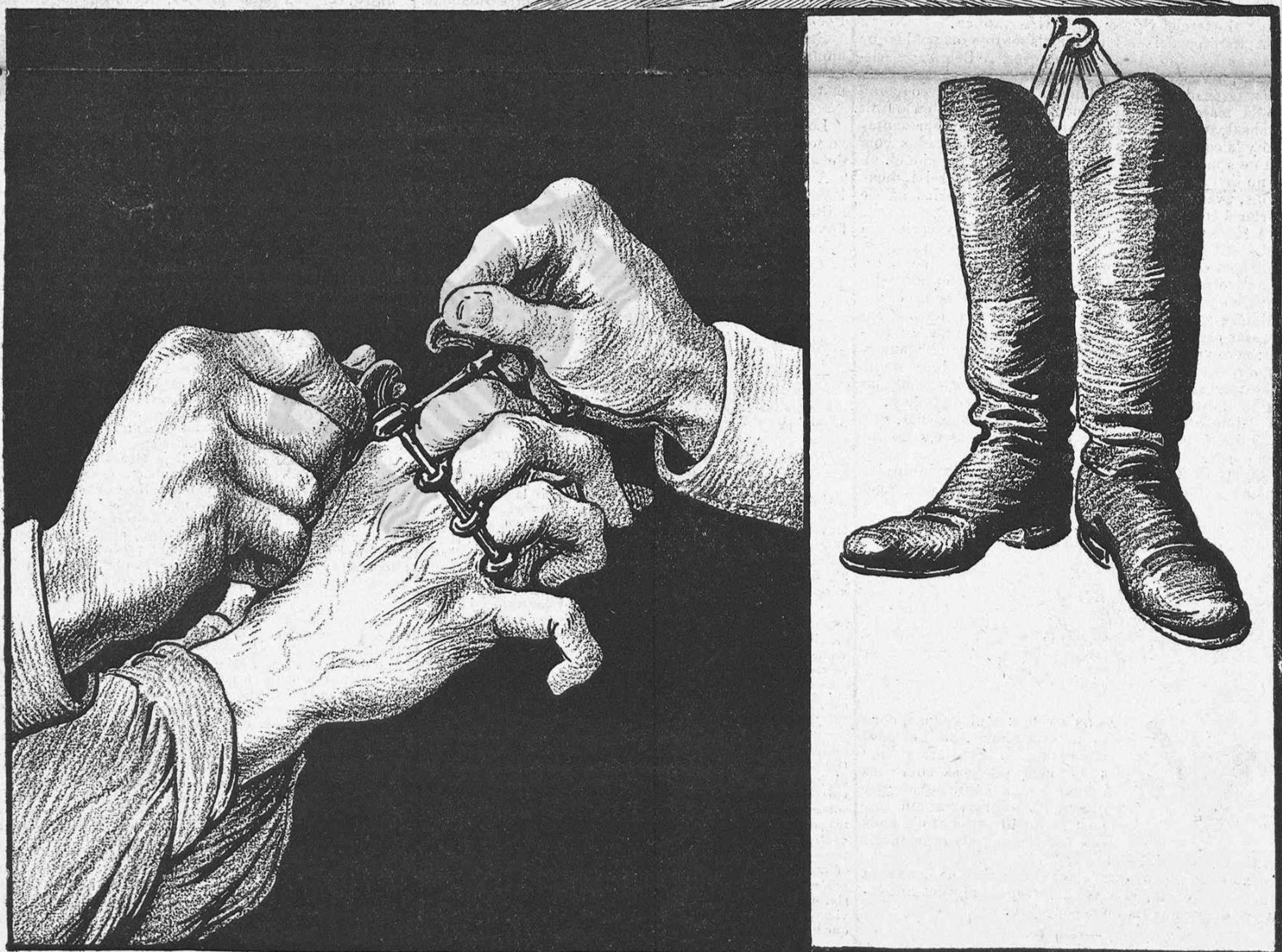
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

CIVILISACIÓ FI DE SIGLE

Joch de mans, joch de villans.

L' aspiració del poble: ¡Que las penjin!

EL PRIMER DE MAIG A BARCELONA

La festa del treball pot dirse'n que sois ne queda l'caliu. Aque-lles flamaradas dels anys primers que amenassaven arborarho tot s'han anat extingint; per atacar l'incendi s'ha fet us de l'ayqua freda de la desconfiança, l'rezel y l'pessimisme. La mateixa ayqua freda que s'ha vingut empleant per extingir les flamaradas del entusiasme republicà.

Alguns meetings, com el celebrat en lo Centre Socialista del carrer de Amalia, en lo Circo Barcelonés y en lo Centre republicà de Sant Martí de Provensals, foren los únichs actes qu'exteriorisaren lo recor de la memorable festa del treball. En ells se pronunciaren discursos que s'feren eco de las distintas tendencias qu'esterilisan l'acció de las numerosas classes proletarias, cada dia més explotadas, com més divididas.

Aixís, mentres per sa part lo company Fernández, teixidor de seda, retreya la gran importancia dels socialistas al extranger alcansada gracies á haver acudit sempre á las lluytas electorals y á haver sabut elegir homes dignes y lleals defensors del proletariat, lo company Ferrer, cotxero, en la reunio del Circo, atacava als revolucionaris, als demòcratas y als republicans, ab aquelles frasses impremeditadas que no semblan perseguir altre propòsit que mantenir eternament lo divorci entre elements de progrés polítich y social, nascuts pera entendres y compenetatrarse.

Já no dirém que á favor de aqueixa falta de intel·ligencia y compenetració s'enervan las energías populares, goberns sense base de prestigi explotan al país y la reacció fa gala de sas creixents audacias, puig aixó salta á la vista, y cego ha de ser qui no ho veja y molt obcecata d'estar qui s'obstini en no reconeixeho ó en negarlo.

Aixís, donchs, nosaltres que tant ens interessém pel progrés de la nació basat sobre l'solts fonaments de la millora material y moral de las numerosas classes obreras, excitarém una vegada més á tots quants sobre d'ellas exerceixen alguna influència, á que procurin tréurelas del marasme en que s'estan consumint miserablement, y á que mirin de portarlas de una vegada al exercici vigorós de la vida pública.

Aixís procedeixen los operaris de tots los pobles que marxan á la vanguardia del progrés. A Bèlgica, á Alemania, á França, á Italia, á Inglaterra, per tot arreu las classes obreras degudament organisadas cooperan ab la major eficacia al moviment polítich en sentit avansat, tenen en lo Parlament la deguda representació y's conta ab ellas per tot, sent consideradas com un dels factors més importants de la vida nacional. Y si no han lograt encare la totalitat de sas reivindicacions, avansan ab pas segur pel camí que las ha de portar á conseguirlas.

A Espanya s'imposa l'aliança estreta y carinyosa del partit republicà y l'poble obrer. Recordin los traballadors que únicament durant lo periodo que seguí á la revolució de Setembre, en qu'era un fet la intel·ligencia obrera republicana, se afiansaren las llibertats públicas y participaren de sos beneficis las llavors poderoses organisaçions obreras. Aquells temps han passat; pero vindrán de nou el dia que l's republicans y l's obrers s'uneixin en matrimoni en los altars de la llibertat democrática, portant els primers en dot un règimen de justicia y de igualtat davant de la llei, y l's últims la sava renovadora de la reforma social, que cada dia s'imposa mes al esperit de tots els homes generosos.

Ab l'enllàs de aquests dos elements reviuran las grans energías populars, y Espanya deixará de ser patrimoni passiu de una càfila d'explotadors.

P. K.

AMOS á veure: si al govern, conforme està dihent, no li es possible suprimir lo recàrrec del 40 per cent que pesa sobre las quotas de la contribució, per què no ha de gravar ab un impost de un 40 per cent els sous que percibeixen els funcionaris del Estat, del primer al últim?

Aixó es lo menos que s'pot exigir als que han tirat el país per portas, si's vol que tingan alguna autoritat per exigir al país nous sacrificis.

Ha sigut elegit senador per Tarragona l'carcunda Marqués de Tamarit, ab la particularitat de que faltant li vots propis, van apoyarlo lo mateix els liberals de 'n Canyellas que l's liberals de 'n Marianao.

Carlins corcats que acceptan l'apoyo dels liberals; liberals corcats que fins olvidan las diferencies que s'is separan, per ajudar a un candidat carcunda.... ¿qué me'n diuhen de aquesta asquerosa farsa?

¡Ah!... No hi haurá ningú a Espanya que al últim se decideixi a posar en moviment la màquina d'escombrar?

Já casi està conjuminat el projecte de *servey obligatori*. Personas qu'estan al corrent del assumptu anticipan alguns detalls del plan de 'n Polavieja, verdaderament deliciosos.

Tothom anirà al servey, menos els que acreditin que tenen ocupacions personals, si al mateix temps posseixen diners per anar aplassant durant tres anys lo seu ingrés á las filas.

Així se donaran cassos per l'istil:

—Quina ocupació té vosté?

—Oh! Una ocupació molt precisa: festejo ab una xiota molt guapa: passo moltes horas al café y vaig a teatro cada nit. Pero tinch diners....

—Està bé: aflixi la mosca y continúhi ocupantse.

* *

—Y tú quina ocupació tens?

(Sent un pobre traballador ja l'tutejarán de bonas á primeras.)

—Un servidor traballa á la fàbrica y mantinch als meus pares.

—Per supuesto que de pistrinchs...

—No tinch un céntim.

—Donchs jala, al quartel!

* *

Un procediment per l'istil se seguirà ab els fills de viuda.

Si'l fill de viuda té posició podrá quedarse á fer companyia á la seva mare.

En cambi, si es un infelís obrer, no hi haurá excepció que hi valgui. El noy á menjar ranxo y la mare á beure llàgrimas á tot pasta.

* *

Tals son els projectes que respecte al servey obligatori s'atribueixen al general de las ulleras fumadas. Poch hem de tardar á veure si es cert lo que suposan.

En qual cas—y dat que l'país passi per semblants monstruositats—podrà dirse qu'Espanya es una nació de imbécils gobernada per una càfila de boigs arrematats.

Lo cástich impostat al general Tejeiro, ha consistit en ferlo passar á la reserva, ab las quatre quintas parts del sou.

Aixís es com se lograrà la regeneració del exèrcit. Pero una vegada posats á ser durs ab ell, crech que lo millor hauria sigut concedir-li un ascens ó dos ó tres, fins á ferlo *Príncep de la Malícia*.

Y en quant al Capità Verdades, que se'n torni al fondo del pou á refrescarse.

Aquells 20 milions en or que han satisfet els yankees en pago de l'afanada de Filipinas, ja tenen amo.

Apenas els va veure l'Banch d'Espanya, l's hi va dir:

—Asséntinse si son servits.

Y allá s'han quedat per sempre més. Ab el preu de las ricas colonias de l'Oceania s'han tapat quatre embolichs del govern. Y tothom tan tranquil. Perque massa sab tothom que aquí de Banchs ne tenim dos: el Banch d'Espanya y l'banch de la paciencia.

CARTAS DE FORA.—Guisona.—Hem tingut la desgracia de perdre al ilustrat professor laich y consequent republicà don David Martínez Conde, que per espai de tretze anys venia desempenyant lo càrrec de professor de aquesta vila. Home honradíssim, desempenyà l'càrrec de regidor desde l'any 95, distingintse per son zel é integritat. Al morir deixa en la miseria á sa mare, esposa y quatre fills.

Vendrell.—Molt sentida ha sigut la mort del consequent republicà D. Fernando Gay Calbó, veterano de la democracia que havia prestat molt bons serveys ja avants de la revolució de Setembre. Son enterro va ser una verdadera manifestació de dol.

Tous.—El nostre carboné místich mentres els republicans s'avinguessin á refundir-se ab els de la llana passava per tot, fins per abonar de la seva butxaaca 160 pessetas que im porta l'illogar del saló de ball y del piano; pero se li va embrullá el projecte, y haguessin sentit al vicari com desde la trona s'descantellava contra l'jovent aficionat a la ballaruga. Si haguessim acceptat las proposicions del rector que volia unirnós ab els llanuts, crech que hasta ell arremangantse la sotana hauria ballat de gust.—El mateix vicari va dir que estaven excomunicats els que llegeixen *La Campana de Gracia* y *La Esquella*. Y com siga que al saber que parla d'ell no sabrà estar de llegir aquest número, ja estich esperant á veure qui efecte li produuirà l'excomunió que li caurà á sobre de plé a plé.—Días enrera tornava de Igualada una criada de la rectoria, que conta uns 50 anys de edat, y al trucar á la porta, l'vicari de las excomunións va negar-se á obrirla, dihent que no ho faria fins que l'lector tornés de las oposicions.—La

pobra dona no deixa de dir á tots els que volen sentirla que ja es massa vella per servir á aquell parell de aixerits, y que lo que ella volen es una minyona entre l's 17 y l's 26 anys.—Tira peixet! Això serà sens dupte perque en aquesta edat tindrà entra més bé dintre de la persona la doctrina cristiana.

L' INQUISICIÓ Á BARCELONA

No hi ha ningú que ignori lo ocorregut al Clot un dia de la setmana passada. Per haver desaparegit un fardo de un wagó preciut, sigué detingut un obrer nomenat Francisco Oliva (a) Belliriquis, pel capo Botas de la Guardia-civil. Estava l'obrer ocupat en la descarga en aquella estació, y vivia poblement del producte del seu traball unit al migrat jornal de la seva dona que ab tot y estar embrassada, traballava de metxera en una fàbrica de aquells barris. Cap motiu racional hi havia per creure l'autor de la sustracció del fardo. Y no obstant el capo Botas, subjecte de trista celebritat adquirida dominant torment á alguns dels processats de Montjuich, se prestà á renovar aquells mateixos procediments inquisitorials. Bé diu el refran: «Quién tuvo refugo,»

Condutit Oliva al quartelló fou introduït en una habitació interior, y com se negués á reconeixers autor de la sustracció del fardo, l'capo Botas y l'sargent Sarroca, que á pesar de sa major categoria s'prestà a servirli de ajudant, li colocaben los dits de las mans en un instrument de tortura, qu'es una especie de graella, quals varetas van estrenyentse mediant la pressió de dos roscas.

Prompte la pobra víctima comensà á queixarse.

—Miran que'm fan mal.

—No hi fa res—respongué l'inquisidor.—Has de dir qu'ets tú l'autor del robo del fardo que ha desaparegit de l'estació del Clot.

—No sé de què'm parlan—deya la víctima.—Jo no m'ocupo mes que de traballar.

—Donchs ja ho anirás sabent.... ¡Ala, una apretada mes!

Y apretant els tornillós de mica en mica, y renovant continuament las mateixas preguntas, vingué que l'pobre obrer no podent resistir per mes temps semblant tortura, caygué desmayat.

Allà l'deixaren els seus sayons, pera tornar á repaireixer, apenas recobrà ls sentits, ab intervals de mitja hora, repetint las mateixas preguntas y cagolant cada vegada mes el torturador enginy. L'escena durà desde dos quarts de onze del matí fins á dos quarts de tres de la tarda.

Per últim y no sense dirigirli novas amenassas de qu'encaire li farían coses pitjors, se convenceren aquells bárbaros de la inutilitat de sas inhumanas tentatives, y li tragueren l'apparell de tortura.

—Cosas pitjors t'esperan—li digueren—si no't decideixes á dir que vas robar el fardo ó denunciar al autor del robo.

Insistí Oliva en que no sabia res, y avants de deixar sortir al carrer deixaren passar una llarga estona sens dupte perque no siguessen tan frescas las senyals de la tortura. Oliva tenia las mans adolorides, emboturnades, ab algunes equimosis y perduta per comp'ert la sensibilitat.

Ara sortiràs—li digueren—pero cuidado á xerrar. Y si de aquí á 24 horas no has vingut á denunciarnos al autor del robo, repetirém la funció.

* *

L'obrer torturat estava tan decaigut y tenía tal terror, que s'considera home perdut el dia que un diari local se feu eco dels rumors que circulaven sobre un fet tan indigno y repugnant. De tal manera l'smartirs inquisitorials empeticteixen l'esperit dels homes mes valents.

Per fortuna, avuy, no están suspesas las garantias constitucionals, com durant lo procés de Montjuich, y pot la prempsa fer eco de totas las ocurrences y successos. May com en aquests cassos poden apreciarse ls immenses beneficis que reporta á la causa de la humanitat y la justicia, la llibertat de la prempsa.

Al divulgar-se la noticia de la infamia del Clot va estallar un moviment de general indignació. En tot Barcelona no's parlava d'altra cosa, y fins els periódichs mes coneguts per sus tendencias reacionaries, cedint á la corrent de la opinió pública, condemnavan l'atentat.

Lo pudentorós tinent de la Guardia-Civil Sr. Canales, jefe del puesto de Sant Andreu de Palomar, del qual depen el destacament del Clot, s'apressurà á denunciar lo fet á sos superiors, y aquests no vacilaren un instant: los sayons Botas y Sarroca siguieren delinqüents y sumariats.

L'actitud franca y energica de la Guardia-civil repudiante tota solidaritat ab los autors de tan bárbaros procediments, se ha fet digna de l'estimació pública. No es pas encubrent als delinqüents del Cos, ó disfrazant una infamia ab lo carácter de un excés de zel, com se alcança l'prestigi y la consideració del públic. Així ho han comprés y així ho han realisat los díges jefes del Cos benemerit al procedir contra ls que faltant á la llei y á la humanitat, s'han fet dignes del titul de infames inquisidores.

* *

Mentre s'espera el resultat de la sumaria, l'esperit públic ha tornat á fixar la seva atenció en los torments de Montjuich.

Sabut es que sobre l'cabos Botas y altres individuos pertenexents al Cos de la Guardia Civil, recauen las acusacions formuladas per l'opinió pública, en vista de las denuncias claras y terminants que en *El Progreso de Madrid*, y en las columnas de *La Campana de Gracia*, ferem l'any passat alguns dels que sufriren torment en sa propia persona y altres presos que tingueren coneixement de las barbaritats cometes. Al viu despertar de la indignació pública, que donà lloc á una imponent manifestació, el govern de 'n Sagasta ordenà que un jutje especial instruís diligencias en averiguació dels fets denunciats. Després vingué la guerra ab tots els seus desastres: l'opinió s'desià del seu objectiu, y no s'ha sabut res més respecte als traballs del jutje especial.

Pero avuy, la persistencia del esbirro Botas y l'seu company en volquer oficiar d'inquisidors, torna á posar sobre l'tapet la questió dels torments de Montjuich. Mentre no se saldi aquest assumptu Espanya estarà en descubiert als ulls de totas las nacions civilisadas.

AMOS á veure: si al govern, conforme està dihent, no li es possible suprimir lo recàrrec del 40 per cent que pesa sobre las quotas de la contribució, per què no ha de gravar ab un impost de un 40 per cent els sous que percibeixen els funcionaris del Estat, del primer al últim?

Aixó es lo menos que s'pot exigir als que han tirat el país per portas, si's vol que tingan alguna autoritat per exigir al país nous sacrificis.

Lo benemerit cos de la Guardia Civil se veu impossibilitat de aplicar un correctiu en lo referent als fets de Montjuich, tal com ho ha fet en rahó del succés del Clot, per quant encara que 'ls sayos del casell pertanyian al cos, estavan en aquella ocasió al servei de la justicia militar, no obrant com à tals Guardia Civils. D' altra manera, hem sentit dir, que 'l cos ja hauria pres la iniciativa de depurar aquells fets tan odiosos.

Representació suprema de la Justicia militar en aquest districte, es lo General Comte de Caspe. No s' pot creure, ni suposar que las infamias cometudes a Montjuich se realisessin per ordre seva, ni tan sols que hagués tingut de ellas exacte coneixement, puig d' altra manera, hem sentit dir, que 'l cos ja hauria pres la iniciativa de depurar aquells fets tan odiosos.

Representació suprema de la Justicia militar en aquest districte, es lo General Comte de Caspe. No s' pot creure, ni suposar que las infamias cometudes a Montjuich se realisessin per ordre seva, ni tan sols que hagués tingut de ellas exacte coneixement, puig d' altra manera, hem sentit dir, que 'l cos ja hauria pres la iniciativa de depurar aquells fets tan odiosos.

Lo que acaba de fer el Cos de la Guardia Civil en honor de la justicia y de son prestigi, perque en honor de la justicia y de son prestigi propi no té de ferho també la primera autoritat militar de Catalunya?

J.

LA O Y LA DESTRUCTIVITAT

OM, segons diu el ditxo, cada hú del seu ofici, al escamparse per Barcelona la notícia de que en un teatre de Madrid havia sigut detingut un subjecte per tentativa de regicidi, vaig volgut consultar l' assumptu ab un de la facultat—s' entén, de la facultat d' *ordre públic*—per veure què n' opinava.

La entrevista no va ser del tot infructuosa. No diré l' número del respectable políssion per no ofendre la seva modestia i evitar que's prengui l' elogi com un bombo interessat, però no puch resistir al desitj de publicar la *interview* ab ell celebrada, tan per posar de relleu la seva perspicacia—ara que'l pressunte *regicida* ja es al carrer—com per tenir el gust d' esbombar les originals teorías que en materia de criminalitat ha inventat l' il·lustre guindilla.

Imaginissens ell y jo davant per davant, y assisteixin a la nostra interessant conferència.

—Ja ha vist lo que diuhen de Madrid?—li pregunto.—Sembla que un fulano, en el teatre de la *Comedia*, tractava de....

—Ja pot acabar de dirlo—fa ell ab molta vehemència, al notar la meva vacilació:—tractava d' assassinjar a la reyna.

—Això, al menos, es lo que diuhen.

—¿Que no ho creu vesté?....

La veritat, a aquesta pregunta m' aronso d' espatlles.

—Créureho, créureho!.... No m' inspira confiança la solidès de las rahons que's donan pera acusar al detingut.... Perque duya un ganivet.... perque portava un revólver.... ¡Son tants los que van de revólvers y pistolas pél món, sense ánima de fer mal a ningú!....

L' agent d' *ordre públic* me mira ab ayre de commiseració, y murmura a mitja veu:

—Si's guia ab el detall del punyal y 'l revólver!.... No es aquest lo verdader punt de vista. Lo que al compromet de venas, més ben dit, lo que porta al ánima la convicció de que 'l acusat es culpable, es el seu nom.

—¿Cóm se diu?

—Chamón.

—¿Qu' es l' apellido de una familia de criminals?

—Pitjor encara! Es un nom de O, ¿comprén? de O; es dir, un nom que té lo que 'ls frenolechs ne diuhen «la protuberància de la destructivitat».

Veyent que jo me l' mirava sense entendrel, l' home se m' acosta ab molt misteri.

—Es un descubriment que jo hi fet—me diu baixant la veu tot lo que li es possible:—un descubriment que fins ara may m' ha enganyat. Recórdiu per quan li convingut: «Tot apelliado que porti O, es criminal.»—

Anava a llansarli a la cara una rialla que feya estona se me estava formant a la boca; pero, procurant contenirme, en lloc de riure li vaig preguntar:

—¿Ja n' està ben segur?

—No ha de fer més que repassar l' *Historia* y se'n convençerà en un santiamén. O sino, vaji recordant. ¿Cóm se deya aquell capellà que va atentar contra la vida de donya Isabel? Merino. ¿Y l' inventor de las famosas bombas que tanta celebritat han adquirit? Orsini. ¿Y l' que va matar al bisbe de Madrid? Galeoto.

—Bé, això serà casualitat....

—No es casualitat: es un fet que sempre s' repeteix. Tots los grans assassins, tots los criminals famosos posseixen la O: Troppman, Cartouche, Prado, la Bompart.... Y sobre tot, los criminals politichs y 'ls regicidas. ¿Se'n recorda dels dos que van intentar matar a don Alfonso XII?

—L' Oliva y l' Otero.

—Ja ho veu: l' un, una O; l' altre dugas.

—¿Y 'ls dos que dispararen contra 'l vell Guillerm de Alemania?

—Hoedel y Nobiling.

—Cada hu ab la seva O corresponent. ¿Y l' que va matar a Mr. Carnot?

—Caserio.

—¿Y l' matador de 'n Cánovas?

—Angiolillo.

—¡Tots, tots ab la O fatal! Com en Ravachol, com en Salvador, com tots los qu' en circumstàncies extraordinàries han adquirit celebritat d' aquest gènere.

—Lo qual vol que, segons vesté, el Chamón del teatre de la *Comedia*....

—Anava ab totas las malas intencions que delata, més que 'l revólver y 'l punyal que duya a sobre, la O que hi ha en lo seu apellido.

No sé qui m' va detenir de dirli que si la O delata y compromet, també portan O don Alfonso, don Amadeo, el propi Cánovas, en Carnot, en Martínez Campos y fins ell mateix, lo *Ordre públic*; pero per no enemistar-me ab un home que ha consagrat a aquest estudi una bona part de la seva existència,

vaig contentarme ab posar els ulls en blanch y exclamar ab un accent que podia interpretar-se de mil maneras:

—Oh!

FANTASTICH.

IBONAS NOTICIAS

—Dring!.... dring!.... dring!.... —Avis urgent.

—¿Urgent y tan tarz? —D' ahon!

—De Nova-York.

—Vatúa 'l món!

Al aparato corrent!

—Ay de nosaltres! ¿Vol creure que tremolo?

—Pobre Dat!

Nada, nada; al aparato:

ara ho anirém a veure.

Don Paco, ab rialla seràfica, s' assenta tranquilament, y 's comensa la s'güent conversació telegràfica:

—Parlo ab en Silvela?

—Sí.

—¿Qui es vesté?

—En Cambón.

—Ah! Ja.

—¿Qué m' ha de comunicar?

—Lo que ja s' pot presumir.

S' han acabat els apuros

y la miseria y la fam:

¡hi rebut del oncle Sam

los seus vint milions de duros!

—¿Qué diu? —No es una enganyifa?

—Vol dir que no ho ha somiat?

—Jo mateix 'ls he cobrat:

¡ja pot dir que han tret la rifa!

Tocar vint milions després

d' una derrota!.... Ab fianquesa

es una hermosa sorpresa

que no s' deuria veure més.

—No sab vesté la alegria

que m' dona.

—Es de suposar:

si jo 'ls hagoés de cobrar

crech que igual me passaria.

—Envíhils prompte.

—Si vol

demà mateix.

—Convingut:

y acepти la gratitud

de tot el poble espanyol.

—No val la pena.

—Ah! Això sí,

al remetrens el diné,

veji de contar lo bé.

—Procuraré ferho així.

—Es més llest que una mustela!

—Mil gracies: vesté 'm confón.

—Pássio bé, sei yor Cambón.

—Au revoir, senyor Silvela.

—¿Qué tal! —diu el president

donat un copet a en Dato.

—Cregui que hi passat un rato

gosant deliciosament.

—Vint milions!

—O 'l qu' es igual,

cent milions d' andolas.

—Oh!

Y ademés de tot això,

en or.

—Es piramida!

—Ara que ja ab tant rezel

pelavam l' última engruna,

rebre aquest refors tot d' una....

—¡Sembla un envio del cel!

—Deurá donar gust de veure

y tocarlo, sach per sach....

—Y jo que 'm creya que 'n Mac

ens ho quedaria a deure!

—Ha fet honor al seu nom.

—Ha cumplert sòls com devia.

—Oh! Cent milions avuy dia

no 'ls pagaría tothom.

—Cóm pensa distribuirlos?

—Això de moment no importa:

lo que ara més pressa porta

es palparlos y tenirlos.

—No obstant...

—Deixis de brometas,

y procuri recordar

qu' estém a punt de cobrar

un magatzém de pessetas.

—¡Oh pessetas soberanas!

—Pensanthi, de goig m' inundó....

—Aun hay patria. Veremundo,....

per deu ó dotze setmanas!

C. GUMÀ.

SUCCESSOS

EL RE...GICIDA

Al Teatre de la Comedia havia de ser. De la *Comedia*, en tenguis bé.

Traballava la Mariani, la reina regent assistia a la funció: hi havia molta gent y tothom anava de pontifical; està clar, las institucions eran al teatre.

Tothom anava de pontifical, menos un subjecte que vestia sans ceremonia.

—¿Qui deuria ser aquest tipò?—preguntava un de la policia.

—Vigilémlo—deya un altre.

—Ensumémo—insinuava un tercer, que per nas se las apos- ta ab el galgo més fi.

Y ja desde llavoras no li van treure 'ls ulls de sobre, ni van desviar d' ell las ensumadas.

Quan tot d' una 'l tipò s' als, y 's dirigeix al saló de des- cans. ¿Qué tenia? ¿Sofocació ó singlot? Tal vegada las dos co- sas a la vegada. Pero 'l singlot va curàrseli de repentina, al ve- nes rodejat de zelosos polissons, que ab ven esgarrifosa li do- naren el crit d' alto.

Ja l' agafan, ja se l' emportan, ja l' escorcollan. ¡Horror! Portava armas: una pistola y un punyal: una de foch y una de blanca.... Es a dir, de foch ne portava dugas, perque ademés li van trobar una pipa.

va posarre de relleu una vegada mes. En alguns punts van emplearse arguments de verdader valor, procediment d' efecte segur, sobre tot quan se utilisa en persuadir a un número limitat d' electors o compromisarios.

Compro.... missaris.

Compro deu venir del verb comprar.

Y missaris de que pot derivar sino del sustantiu missas?

Res mes curiós que l' elecció del senador de las societats econòmiques reunides a Barcelona. Se disputaven la breva el pantorrillista Nicolau i el silvelista Bertrán. Els catalanistes per la seva part no saben a qui s' han encomanar. Y ells van triunfar.

A la pregunta: —¿Qu' es lo que voléu? —Pantorrillistas, silvelistes y catalanistes van respondre a una: —La Reacció.

Al respondre tots igual y a un mateix temps, acabaven de fer un bisbe.

Y en efecte, va sortir elegit el bisbe Morgades.

**

Consolis D. Federico Nicolau si s' ha quedat en terra. Obra exclusiva dels partits dinàstics es la preponderància absoluta del clericalisme.

Gracias a la seva política, avuy tira mes una mitra de bisbe, que la màquina de vapor de un trasatlàntic.

En Polavieja exerceix de regenerador comensant per regenerar als seus amics. Ab aquesta idea ha donat un ascens al general Cerero, a pesar de que dintre del escalafó tenia 37 números al davant.

De modo que l' general Cerero, gracias al impuls de D. Camilo, ha saltat per damunt de 37 companys.

¡Que vingui en Leotard a apendre de saltar!

Un detall de primera. Al anar l' autoritat a fer plegar una casa de joch que funcionava a Madrid ab tot descaro, l' amo de la mateixa va ensenyar una patent de invenció, perfectament legalizada pel govern, previ l' pago dels corresponents drets.

El privilegi està concedit a la invenció de una ruleta elèctrica.

No serà estrany, que tal com van les coses, el govern que aspira a regenerarnos, concedeixi al millor dia privilegi de invenció a un russinyol elèctrich per obrir les portes dels pisos.

Visquem y veurem.

Així com fins ara s' ha dit: «Per un punt s' escorra una mitja», en lo successiu podrà enriquirse ab un nou aforisme l' refraner català.

En lo successiu podrà dirse: «Per un forat se reveten unes botas.

**

Y a propòsit de les botas.

La qüestió odiosa de les tortures infligidas als presos ha comensat pels peus.

¿No podia seguir tot el seu curs y arribar fins al cap?

La opinió pública avuy diu unànimament lo mateix.

—Justicia en Porta!

L' OBRER TORTURAT

Francisco Oliva (*Bellirikis*).

nat, va jurar venjarse. Y al efecte després de posarre en connivència ab el sagristà Marameri, va fer estallar a la porta de la rectoria una bomba de dinamita.

Com es consegüent els tribunals de Justicia van pendre cartas en l' assumptu y l' audiència de Laucinno acaba de condemnar al dinamiter místich a cinch anys y cinch mesos de presiri, y al seu cómplice l' sagristà a quatre anys de presó.

¿Veritat que si l's ensotanats ells ab ells la donan en emplear aquests procediments podrán estalviar molta feyna als que un dia o altre estarán encarregats de fer dissapte?

En Polavieja, per fer la pols a n' en Silvela, está donant grans recepcions en lo Ministeri de la Guerra.

Pero en Silvela, a pesar de que l' poder ja comensa a indigestárseli, procura sortir del pas ab una de las seves argucias.

Y es fama que diu:

—Ja vaig dirho jo, que l' general Polavieja rebria!

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Pa-s-ta-na-ga*.
- 2.ª ANAGRAMA.—*Planés—Alpèns*.
- 3.ª TRENCÀ-CLOSÇAS.—*La Verbena de la Paloma*.
- 4.ª GEROGLÍFIC.—*Per punts una sastressa*.

Han endavatinat les 4 solucions los ciutadans Admirador de la Lambrecht, Pau Piú, Un de l' Alella y Noy de l' Hostia: n' han endavatinadas 3: J. Morros de F. y Pep Apesarat; 2: Pep Titella y Un enclaustrat y 1 no més: Sach de Gemechs, Pere Seba y Anton Pagés.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans J. Morros de F., Un Endarrerit, Nita de Tarragona, P. Casals, Un Ministre, Pep Salau, N. N. N., P. Patatus, R. Figerola, Un que no hi entén res, R. Homedes Mundo, Pere Sesquitlla, V. T. de V. Baixa, Pagès de fora, y E. Hernández: —Lo qu'envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans J. Roccavert, M. S. Burriço, Un Carbassejat, Fr. Granota, Ex-Inquisidor, P. Palau, P. Esteve Pujol, No n'hi ha de fets, Pere Bagulaire, y Ll. Torné y Ribó: —Insertarem alguna cosa de lo que ns envian aquesta setmana

Ciutadans Gedeon II: Si la composició estés versificada ab mes art, podrà publicar-se. —J. H. y Giralt: Té molta raho: vosté no n' sab de fer versos, y resulta que a la pobra aymia no li pot dir res. —M. Cabrera: La composició que ns remet es fluixa. —R. Muntane: La de vosté no mata. —B. Genis: Una vegada posat a imitar podia escullir models de mes intenció. —J. Estalella: Es sempre molt considerable l' original que tenim en cartera. —Amadeo Dorí: La composició va molt bé y la publicarém. —A. Carrasca Gayán: La que ns envia vosté té poca novetat. —C. Capdany: Va bé: anirà. —M. H. (Castellar del Vallès): L' assumptu careix de interès per la majoria de nostres lectors. —J. Molàs F.: Cap dels treballs que ns envia ens fa pessa. Son tan fluxets y tenen tan poca novetat que no ns veiem ab cor de aprofitarlos! —X. Moreno: Lo mateix li dihem respecte al seu. —F. Llenas: La composició que ns remet queda acceptada. —E. Solà: La notícia que ns dona es mes propia per anar a un diari en forma de remitit que a un senmanari de l' indole dels nostres.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor. —Asalto, 63. —Barcelona.

LA PRIMERA FESTA DEL ARBRE A ESPANYA

D. Arseni l' va plantá.

La malura l' va atacá.

¡Y miréulo com está!